

E.11 OBSŁUGA OPROGRAMOWANIA I SPRZĘTU INFORMATYCZNEGO WSPOMAGAJĄCYCH UŻYTKOWNIKA Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ WZROKU

Karta Pracy nr KP/E.11

Tyfloinformatyk może znacznie ułatwić osobie z niepełnosprawnością wzroku proces zdobywania wiedzy i komunikowania się ze światem.

I. ĆWICZENIA NA ROZPOZNAWANIE SWOICH PREDYSPOZYCJI/PRZEKONAŃ DOT. DANEJ KWALIFIKACJI

1. Burza mózgów

Cel: Zapoznanie się z aktualnym stanem wiedzy uczniów na temat danej kwalifikacji.

Pomoce: tablica, kreda/marker, kartka, długopis

Czas: 15 minut

Instrukcja: Nauczyciel podaje i zapisuje na tablicy nazwę kwalifikacji. Wskazuje, aby uczniowie zanotowali jak najwięcej skojarzeń związanych z daną kwalifikacją. Następnie uczniowie zostają podzieleni na grupy 4-5 osobowe i mają za zadanie wspólnie wypisać skojarzenia – od tych, które pojawiły się najczęściej do tych, które pojawiły się najrzadziej. Nauczyciel losowo wybiera jedną grupę, której przedstawiciel wypisuje na tablicy skojarzenia. Pozostałe grupy uzupełniają spis o hasła, które nie zostały wcześniej wymienione. Nauczyciel wraz z uczniami łączy skojarzenia w grupy. W ostatnim etapie nauczyciel dokonuje zwięzłego podsumowania wskazując na zakres wiedzy uczniów w zakresie omawianej kwalifikacji.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

2. Sortowanie

Cel: Przypisanie przez ucznia wartości poszczególnym czynnikom istotnym w omawianej kwalifikacji.

Pomoce: kartka, długopis

Czas: 30-45 minut

Instrukcja: Nauczyciel rozdaje uczniom tabelę zawierającą listę stwierdzeń dotyczących danej kwalifikacji. Stwierdzenia obejmują cztery obszary: Cechy Charakteru, Zainteresowania, Warunki Pracy i Warunki Zdrowotne. Zadaniem ucznia jest wskazanie, na ile kolejne stwierdzenia są zgodne z rzeczywistością. Uczeń ma do dyspozycji zakres punktowy od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „nie zgadzam się”, a 5 – „zgadzam się”. Nauczyciel pozostawia uczniom czas na uzupełnienie tabeli (5 minut) oraz zsumowanie punktacji w poszczególnych obszarach ćwiczenia (CC, Z, WP, WZ oraz całkowita liczba punktów ze wszystkich obszarów). Istnieją dwie możliwości przeprowadzenia dalszego etapu:

➤ wybrane osoby zostają poproszone o przeanalizowanie uzyskanych wyników w kolejnych stwierdzeniach – np. cztery osoby na forum przedstawiają po pięć kolejnych stwierdzeń próbując wyjaśnić, dlaczego przyznały konkretną liczbę punktów. Nauczyciel wskazuje na konkretne zainteresowania, cechy charakteru, warunki pracy i warunki zdrowotne w przypadku omawianej kwalifikacji,

lub

➤ uczniowie wraz z nauczycielem analizują swoje wyniki na podstawie zbiorczej tabeli punktowej zamieszczonej w rozdziale „Wyniki i interpretacja”. Wybrane/chętne osoby wypowiadają się na forum klasy, czy zgadzają się z danym wynikiem i dlaczego tak/nie. Następnym krokiem jest wspólna analiza obszarów, które wymagałyby pracy, aby w przyszłości móc wykonywać daną kwalifikację.

Instrukcja dla ucznia: Przeczytaj kolejne stwierdzenia w tabeli i przypisz im konkretne wartości od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „Nie zgadzam się” a 5 – „Zgadzam się”. Nie sugeruj się tym, jak powinno być, tylko jak jest w Twoim przypadku. Wybraną liczbę punktów otocz kółkiem, a następnie zlicz wyniki w poszczególnych obszarach oraz całkowitą liczbę punktów.

Obszar	Stwierdzenie	Punkty					Razem
CC	Należę do osób dokładnych.	1	2	3	4	5	
	Lubię pomagać osobom, które zwracają się do mnie o pomoc.	1	2	3	4	5	
	Poznanie nowych programów komputerowych jest dla mnie interesujące.	1	2	3	4	5	
	Wyjaśnianie koleżance/koledze zagadnień informatycznych nie stanowi dla mnie problemu.	1	2	3	4	5	
	Należę do osób dobrze zorganizowanych.	1	2	3	4	5	
	Potrafię skutecznie rozwiązywać problemy kierując się myśleniem logicznym.	1	2	3	4	5	

Strona - 2 -

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WP	Mogę przez kilka godzin wykonywać pracę w pozycji siedzącej.	1	2	3	4	5	
	Potrafię pozostać opanowany/a w sytuacji stresującej.	1	2	3	4	5	
	Praca pod presją czasu nie stanowi dla mnie problemu.	1	2	3	4	5	
	Praca w warunkach biurowych nie stanowi dla mnie przeszkody.	1	2	3	4	5	
	Potrafię pracować w skupieniu aż do momentu rozwiązania problemu.	1	2	3	4	5	
Z	Interesują mnie zagadnienia informatyczne.	1	2	3	4	5	
	Znam różne programy i urządzenia, które pomagają osobom z niepełnosprawnością wzroku.	1	2	3	4	5	
	Lubię poznawać najnowsze rozwiązania informatyczne.	1	2	3	4	5	
	Lubię wyszukiwać w Internecie ciekawostki dotyczące oprogramowania.	1	2	3	4	5	
	Chcę, by moja praca przyczyniła się do zwiększenia samodzielności życiowej osób z niepełnosprawnością wzroku.	1	2	3	4	5	
	Umiem samodzielnie podłączyć i zainstalować urządzenia peryferyjne, np. drukarkę.	1	2	3	4	5	
WZ	Po spędzeniu kilku godzin w pozycji siedzącej nie odczuwam dolegliwości związanych z bólem kręgosłupa.	1	2	3	4	5	
	Jestem sprawny/a manualnie.	1	2	3	4	5	
	Nie mam problemów z pamięcią i koncentracją uwagi.	1	2	3	4	5	
Razem							

II. ĆWICZENIA NA KSZTAŁTOWANIE UMIEJĘTNOŚCI WYSZUKIWANIA INFORMACJI W KATALOGU KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

1. Plus i minus

Cel: Wzrost wiedzy i refleksyjności uczniów na temat omawianej kwalifikacji.

Pomoce: kartka, długopis, karta z Katalogu Kwalifikacji Zawodowych

Czas: 30-40 minut

Instrukcja: Nauczyciel (Moderator) dokonuje podziału klasy na trzy grupy: Zwolenników (G1), Przeciwników (G2) i Publiczności (G3). Uczniowie z G1 i G2 otrzymują zwroty do dyskusji. G1 (*Zwolennicy*) – wspólnie ustalają i zapisują zalety wykonywania pracy w ramach danej kwalifikacji.

G2 (*Przeciwnicy*) wskazują wady. Następnie przedstawiciele obydwu grup prezentują swoje stanowiska. Moderatorem dyskusji jest nauczyciel. W ostatnim etapie grupa Publiczności decyduje, które argumenty – za czy przeciw, były najbardziej przekonujące. Ten etap może się odbyć w formie głosowania.

Rola Moderatora: ustalenie reguł wspólnej pracy, motywowanie, zachęcanie do zadawania pytań, wyrażania opinii, kontrolowanie czasu dyskusji, zakończenie dyskusji podsumowaniem.

Zwroty do dyskusji		
Wyrażenie opinii	Kontrargumentacja	Podsumowanie
Sądzę, że...	Mój punkt widzenia różni się od...	Ogólnie mówiąc...
Uważam, że...	Nie zgadzam się z Tobą, bo...	Reasumując...
Moim zdaniem...	Różnimy się zdecydowanie, jeśli chodzi o...	Biorąc pod uwagę nasze dotychczasowe rozważania należy stwierdzić, że...
Jeśli chodzi o mnie...	Inaczej się na to zapatruję...	Podsumowując trzeba podkreślić...

2. Wiem wszystko

Cel: Kształtowanie umiejętności wyszukiwania informacji w Katalogu Kwalifikacji Zawodowych.

Pomoce: kartka, długopis, karta z Katalogu Kwalifikacji Zawodowych

Czas: 15-20 minut

Instrukcja: Praca w grupach. Uczniowie zostają przydzieleni do czterech grup. Grupa pierwsza (G1) ma za zadanie wyszukać w KKZ informacje, jakie są możliwości zdobycia omawianej kwalifikacji, Grupa druga (G2) – wskazać szanse rozwoju, Grupa trzecia (G3) – omówić warunki pracy, Grupa czwarta (G4) – wymienić wymagane kompetencje społeczne. Następnie na forum prezentowane są wyniki pracy – mogą przybierać różnorodną formę: plakatu, wypowiedzi ustnej, notatki na tablicy.

III. ĆWICZENIA SYTUACYJNE

1. Metaplan

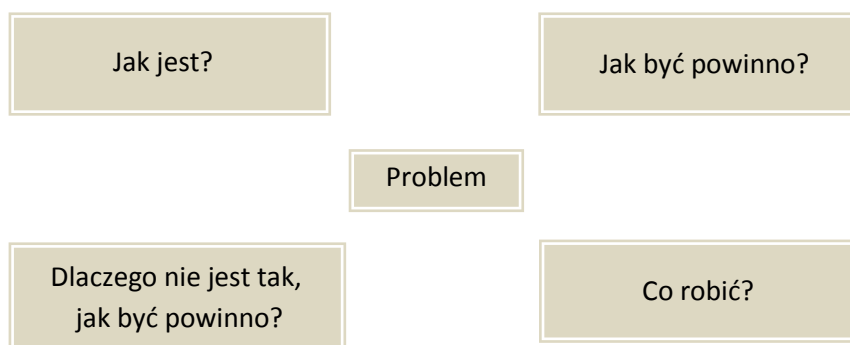
Cel: Poszerzenie wiedzy uczniów na temat specyfiki wykonywania pracy w ramach danej kwalifikacji.

Pomoce: kartka, długopis

Czas: 30-40 minut

Instrukcja: Uczniowie dzieleni są na grupy 4-5 osobowe. Nauczyciel (lub jeden ze wskazanych uczniów) czyta na forum klasy krótką historię osoby, która prezentuje negatywny obraz kariery zawodowej. Na podstawie schematu metaplanu (Rys.1) uczniowie w grupach mają za zadanie przygotować krótką notatkę: Jak jest? Jak być powinno? Dlaczego nie jest tak, jak być powinno? Co robić? Następnie grupy po kolei przedstawiają wyniki swojej pracy. Ostatecznym etapem jest wspólne sporządzenie notatki na tablicy (zgodnie z graficzną formą schematu metaplanu), która będzie stanowiła zwięzłe podsumowanie i wskazywała możliwości rozwiązania omawianego problemu.

Rys 1. Schemat metaplanu

Przykład:

Monika bardzo lubiła od dziecka posługiwać się komputerem. Poszukiwanie w Internecie rozwiązań ułatwiających pracę na komputerze przynosiło jej wiele satysfakcji. Jednak w gimnazjum z powodu poważnej choroby oczu utraciła wzrok. Była przerażona, ponieważ wydawało się jej, że już nigdy nie będzie mogła samodzielnie korzystać z komputera, wynajdywać najnowszych nowinek informatycznych w Internecie. Jednak okazało się, że istnieje możliwość nauczenia się korzystania z komputera z wykorzystaniem odpowiednich programów dla osób niewidomych. Rodzice przed jej pójściem do liceum znaleźli pomoc tyfloinformatyka, który nauczył Monikę posługiwania się na nowo komputerem. Monika była zachwycona, że może korzystać z komputera jak dawniej. Robi wszystkie możliwe operacje jak wcześniej tylko w inny sposób. Teraz Monika zastanawia się jaką ścieżkę kształcenia powinna wybrać czy podobnie jak jej szkoleniowiec powinna szkolić osoby z niepełnosprawnością wzroku, czy może jednak powinna pójść na studia informatyczne i nauczyć się więcej o informatyce. Dylemat dla niej jest duży ponieważ jej mama mówi, że będzie mogła po studiach informatycznych tworzyć ciekawe programy dla osób niewidomych, ale nie tylko dla nich. Jednak ona w głębi serca chciałaby skoncentrować się na pomocy osobom niepełnosprawnym. **Problem:** Monika nie wie, co powinna wybrać.

2. Szanse/zagrożenia (SWOT)

Cel: Zwiększenie wiedzy uczniów na temat szans i zagrożeń związanych z wykonywaniem pracy w ramach omawianej kwalifikacji.

Pomoce: kartka, długopis

Czas: 20-30 minut

Instrukcja: Uczniowie zostają podzieleni na czteroosobowe grupy. Nauczyciel czyta krótką historię. Zadaniem uczniów jest przeanalizowanie i zanotowanie, jakie szanse, a jakie zagrożenia mogą spotkać osobę będącą bohaterem historii. Nauczyciel na tablicy sporządza tabelę. Wskazana przez nauczyciela grupa przedstawia na forum klasy wyniki swojej pracy, a poszczególne wypowiedzi są zapisywane na tablicy. Następnie kolejne grupy dodają swoje spostrzeżenia, które nie pojawiły się wcześniej. Efektem końcowym jest kompletna tabela wskazująca zarówno na szanse, jak i zagrożenia (zewnątrzne i wewnętrzne), które dotyczą omawianej historii. Nauczyciel ma za zadanie podsumować ćwiczenie wskazując, w jakich sytuacjach wskazane jest przeprowadzenie analizy SWOT (wybór ścieżki kształcenia, podjęcie pracy zawodowej) .

Przykład:

Karol ukończył kształcenie na kierunku tyfłoinformatyk, jest on bardzo zaangażowany w działalność społeczną na rzecz osób z niepełnosprawnością wzroku. Jedną z organizacji z którą współpracował zaproponowała mu pracę na umowę zlecenie. Jego zadaniem polegałoby na rozpoczęciu działalności poradniczej dla osób z niepełnosprawnością wzroku w jego mieście. Jeśli efekty jego pracy będą zadawalające ma otrzymać umowę o pracę. Karol sam będzie musiał dotrzeć do osób niewidomych z ofertą organizacji, a także nawiązać kontakty z innymi organizacjami pozarządowymi działającymi w mieście. Misją organizacji, w której jest zatrudniony Karol jest podnoszenie samodzielności osób niewidomych poprzez wykorzystanie najnowszych osiągnięć techniki i informatyki.

SWOT	Pozytywne (pomocne w osiągnięciu celu)	Negatywne (szkodliwe w osiągnięciu celu)
Wewnętrzne (cechy jednostki)	Mocne strony	Słabe strony
Zewnętrzne (cechy otoczenia)	Szanse	Zagrożenia

IV. KRÓTKI TEST WIEDZY NA TEMAT DANEJ KWALIFIKACJI

1. Prawda/Falsz

Cel: Sprawdzenie stanu wiedzy uczniów z zakresu omawianej kwalifikacji, uzyskanej na podstawie wcześniejszej pracy z KKZ.

Pomoce: kartka, długopis

Czas: 15 minut

Instrukcja: Uczniowie łączą się w pary, podpisują i rozwiązują test Prawda/Falsz. Następnie w parach wymieniają się testami i sprawdzają sobie nawzajem poprawność odpowiedzi. Kolejnym etapem jest wspólne omówienie wyników - na forum klasy kolejne osoby czytają stwierdzenie i prawidłową odpowiedź. Rolą nauczyciela jest nadzorowanie ćwiczenia tak, aby nie były powielane nieprawidłowe odpowiedzi.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nr	Stwierdzenie	Prawda	Falsz
1.	Tyfloinformatyka to dziedzina Informatyki, której celem jest pomoc osobom z niepełnosprawnością wzroku.		
2.	Osoby niewidome korzystają z programów udźwiękwiających.		
3.	Osoby słabowidzące korzystają z powiększalników w celu powiększenia np. tekstu drukowanego.		
4.	Tyfloinformatycy nie konfiguruje programów specjalistycznych.		
5.	Tyfloinformatycy nie udzielają porad użytkownikom z niepełnosprawnością wzroku.		
6.	Tyfloinformatyk nie musi znać alfabetu Braille'a.		
7.	Tyfloinformatyk przygotowuje książki mówione.		
8.	Tyfloinformatyk może być osobą niezorganizowaną.		

2. Czego się nauczyłem/am?

Cel: Zwiększenie wiedzy na temat danej kwalifikacji.

Pomoce: kartka, długopis

Czas: 10 minut

Instrukcja: Nauczyciel zapisuje na tablicy pytania. Uczniowie mają kilka minut, aby się nad nimi zastanowić i zapisać krótką odpowiedź. Nauczyciel wskazuje uczniów, którzy mają przedstawić swoje stanowisko.

Uczniowie mają za zadanie sporządzić krótką notatkę będącą odpowiedzią na poniższe pytania:

1. Jaka informacja na temat danej kwalifikacji wydała Ci się najważniejsza?
2. Czy możesz sobie wyobrazić, że w przyszłości pracujesz w danym zawodzie?
3. Jakie informacje chciałabyś/łbyś jeszcze uzyskać?

3. Cechy niezbędne w kwalifikacji

Cel: Analiza poziomu natężenia cech niezbędnych w omawianej kwalifikacji.

Pomoce: kartka, długopis

Czas: 5 minut

Instrukcja: Nauczyciel rozdaje uczniom tabelę – psychogram kwalifikacji. Po zapoznaniu się z informacjami na temat danej kwalifikacji w Katalogu Kwalifikacji Zawodowych oraz wykonaniu ćwiczeń z Karty Pracy, uczeń ma za zadanie zastanowić się i zakreślić, w jakim stopniu cechy niezbędne przy wykonywaniu danej kwalifikacji go dotyczą. 1 – oznacza niskie natężenie danej cechy, 5 – wysokie natężenie danej cechy. Następnie uczniowie mają za zadanie zsumować wszystkie punkty. Nauczyciel wspólnie z uczniami omawia uzyskane wyniki na podstawie zakresu punktowego (zamieszczonego w cz. V – Wyniki i interpretacja).

Nr.	Psychologiczne cechy	Skala					
		1	2	3	4	5	
1.	Sumienność						Suma
2.	Dokładność						
3.	Precyzja						
4.	Empatia						
5.	Potrzeba pomocy innym						
6.	Samodzielność						
7.	Umiejętność współpracy						
8.	Komunikatywność						
9.	Zorganizowanie						
Razem							

4. Portfolio kwalifikacyjne

Cel: Konfrontacja uzyskanej przez ucznia wiedzy dotyczącej omawianej kwalifikacji z indywidualnymi predyspozycjami do jej wykonywania.

Pomoce: kartka, długopis

Czas: 5 minut

Instrukcja: Uczeń ma za zadanie zastanowić się i wypełnić tabelę „Portfolio kwalifikacyjne”, w której ocenia, na ile poszczególne aspekty wykonywania danej kwalifikacji są zgodne z jego indywidualnymi predyspozycjami i oczekiwaniami. W odpowiednim miejscu należy postawić x, aspekty oceniane są w skali od 1 do 5, gdzie 1 – oznacza „całkowicie mi nie odpowiada”, „całkowicie mnie nie dotyczy”, a 5 – „całkowicie mi odpowiada”, „całkowicie mnie dotyczy”. Następnie uczniowie sumują punkty i wspólnie z nauczycielem analizują uzyskane wyniki (cz. V – Wyniki i interpretacja).

Lp.	Portfolio kwalifikacyjne	Zakres punktów					
		1	2	3	4	5	
1.	Zakres obowiązków						Suma
2.	Możliwe ścieżki zdobycia kwalifikacji						
3.	Możliwe ścieżki rozwoju kariery						
4.	Miejsca pracy						
5.	Cechy dobrego pracownika						
6.	Wymagania i przeciwwskazania zdrowotne						
7.	Dodatkowe przydatne umiejętności						
Razem							

V. WYNIKI I INTERPRETACJA

Wyniki i interpretacja			
Nr i nazwa kwalifikacji	E.11 OBSŁUGA OPROGRAMOWANIA I SPRZĘTU INFORMATYCZNEGO WSPOMAGAJĄCYCH UŻYTKOWNIKA Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ WZROKOWĄ		
I. Ćwiczenia na rozpoznawanie swoich predyspozycji/przekonań dotyczących danej kwalifikacji			
1. Burza mózgów			
Instrukcja	Uczniowie mają za zadanie wymienić jak najwięcej skojarzeń związanych z daną kwalifikacją. Należy powstrzymać się od krytyki i oceniania. Każdy ma prawo mieć inne skojarzenia. Uczniów należy inspirować do tego, by chcieli się otworzyć i jak najszerzej spojrzeć na daną kwalifikację.		
Przykładowe skojarzenia	Komputer, osoba niewidoma, pismo Braille'a, programy powiększające, programy udźwiękawiające, konfigurowanie, książki mówione, dyktafon, drukarka Brajlowska, powiększalnik, dostosowanie materiałów, udźwiękowiony telefon komórkowy, screen reader.		
2. Sortowanie			
Instrukcja	Należy zliczyć punkty, jakie uczeń przypisał każdemu stwierdzeniu w skali od 1 do 5. Pierwszy uzyskany wynik to wynik globalny. Istnieje też możliwość przeanalizowania uzyskanych wyników w poszczególnych obszarach (wyniki cząstkowe).		
Wynik	Zakres punktów		Interpretacja
Wynik globalny	≤39 pkt	wynik niski	Uzyskany przez ucznia wynik może sugerować, iż dana kwalifikacja nie jest zgodna z jego predyspozycjami i przekonaniem. Należy zastanowić się jeszcze raz nad tym wyborem lub znaleźć kwalifikację/zawód bardziej zbliżony do cech i zainteresowań ucznia. Powinien on zbierać informacje o różnych zawodach, zapoznać się dokładnie z Katalogiem Kwalifikacji Zawodowych i Multimedialnym Katalogiem Zawodów. Może również poprosić o konsultację szkolnego doradcę zawodowego.
	40-59 pkt	wynik przeciętny	Uzyskany przez ucznia wynik może wskazywać, że dana kwalifikacja po części jest zgodna z Jego osobistymi przekonaniem i predyspozycjami. Należy dokładnie przeanalizować wyniki cząstkowe i określić obszar wymagający większego zaangażowania ucznia, aby w przyszłości mógł wykonywać pracę w ramach danej kwalifikacji.
	60-100 pkt	wynik wysoki	Uzyskany przez ucznia wynik może stanowić przesłankę do stwierdzenia, że Jego predyspozycje i przekonania w dużym stopniu odpowiadają wymaganiom stawianym osobom wykonującym pracę w ramach danej kwalifikacji.
Wyniki cząstkowe			
Cechy charakteru (CC)	≤11 pkt	wynik niski	Uzyskany przez Ucznia wynik może stanowić przesłankę do stwierdzenia, że wskazany przez niego poziom natężenia cech niezbędnych w danej kwalifikacji jest niewystarczający.
	12-18 pkt	wynik przeciętny	Cechy charakteru ucznia po części odpowiadają profilowi osoby pracującej w ramach danej kwalifikacji. Należałoby popracować nad niektórymi z nich, aby wzmocnić zasoby osobiste ucznia, jeśli chciałby w przyszłości wykonywać zadania zawodowe w ramach danej kwalifikacji.
	19-30 pkt	wynik wysoki	Uzyskany przez ucznia wynik może stanowić przesłankę do stwierdzenia, iż jego cechy charakteru w dużym stopniu odpowiadają wymaganiom stawianym osobom wykonującym pracę w ramach danej kwalifikacji.
Zainteresowania (Z)	≤11 pkt	wynik niski	Uzyskany przez Ucznia wynik może sugerować, iż dana kwalifikacja nie jest zgodna z jego zainteresowaniami.
	12-18 pkt	wynik przeciętny	Zainteresowania ucznia po części są zgodne z zainteresowaniami, jakie prezentować powinna osoba wiążąca swoją przyszłość z daną kwalifikacją.
	19-30 pkt	wynik wysoki	Uzyskany przez ucznia wynik może stanowić przesłankę do stwierdzenia, iż jego zainteresowania w dużym stopniu odpowiadają zainteresowaniom, jakie powinna prezentować osoba wiążąca swoją przyszłość z daną kwalifikacją.
Warunki Pracy (WP)	≤10 pkt	wynik niski	Wynik uzyskany przez ucznia może sugerować, że jego przekonania na temat danej kwalifikacji nie są zgodne z zakresem obowiązków, które wykonuje się w jej ramach.
	11-15 pkt	wynik przeciętny	Prezentowane przez ucznia przekonania na temat danej kwalifikacji w pewnym stopniu są zgodne z warunkami pracy w jej zakresie. Niezbędne jest uzupełnienie wiedzy na jej temat. Można w tym celu skorzystać z Katalogu Kwalifikacji Zawodowych, Multimedialnego Katalogu Zawodów i/lub skonsultować się ze szkolnym doradcą zawodowym.
	16-25 pkt	wynik wysoki	Uzyskany przez ucznia wynik daje podstawę do stwierdzenia, że jego przekonania na temat danej kwalifikacji są zgodne z warunkami pracy w jej zakresie. Aby poszerzyć swoją wiedzę na temat danej kwalifikacji można w tym celu skorzystać z Katalogu Kwalifikacji Zawodowych, Multimedialnego Katalogu Zawodów i/lub skonsultować się ze szkolnym doradcą zawodowym.

Warunki Zdrowotne (WZ)	≤6 pkt	wynik niski	Uzyskany przez ucznia wynik może wskazywać, iż wymogi zdrowotne w danej kwalifikacji nie pokrywają się z jego warunkami zdrowotnymi.
	7-9pkt	wynik przeciętny	Uzyskana liczba punktów może świadczyć, że niektóre z warunków zdrowotnych ucznia nie są wystarczające podczas wykonywania zadań zawodowych w ramach danej kwalifikacji.
	10-15 pkt	wynik wysoki	Uzyskany wynik sugeruje, że uczeń nie ma większych przeszkód zdrowotnych do wykonywania zadań zawodowych w ramach danej kwalifikacji.
II. Ćwiczenia na kształtowanie umiejętności wyszukiwania informacji w Katalogu Kwalifikacji Zawodowych			
1. Plus i minus			
Plusy	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość pomocy osobom z niepełnosprawnością wzroku, - wykorzystywanie w pracy umiejętności informatycznych, - szansa dla osób z niepełnosprawnością wzroku na wykonywanie zawodu informatycznego, - wykorzystywanie techniki do podnoszenia jakości życia osób z niepełnosprawnością wzroku. 		
Minusy	<ul style="list-style-type: none"> - wąska specjalizacja, - praca dla wąskiej grupy osób w stosunku do całej populacji, - możliwość znalezienia pracy w miejscach specjalizujących się w pomocy osobom z niepełnosprawnością wzroku. 		
2. Wiem wszystko			
Jak uzyskać daną kwalifikację?	Zdając egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe. Kształcenie odbywa się w szkołach policealnych dla młodzieży z niepełnosprawnością wzroku.		
Jakie są szanse rozwoju w danej kwalifikacji/danym zawodzie?	Osoba może kontynuować naukę na kierunku Informatyka i wtedy poszerzy swoją wiedzę. Istnieje możliwość awansowania na kierownika placówki, w której osoba jest zatrudniona.		
Jakie są warunki pracy podczas wykonywania danej kwalifikacji/zawodu?	Tyfloinformatyk może pracować w miejscach, które zajmują się pomocą osobom z niepełnosprawnością wzroku. Warunki zatrudnienia będą zależały od specyfiki podmiotu zatrudniającego np. organizacje pozarządowe mogą preferować bardziej elastyczne formy zatrudnienia, zaś uczelnie wyższe umowę o pracę. Osoba zatrudniona na tym stanowisku może udzielać porad dotyczących sprzętu i oprogramowania specjalistycznego, ale także samodzielnie konfigurować urządzenia czy też przygotowywać materiały dla osoby niewidomej lub słabowidzącej.		
Jakimi cechami powinna odznaczać się osoba wykonująca daną kwalifikację/zawód?	Umiejętność współpracy, samodzielność, empatia, zdolności myślenia logicznego i analitycznego, dokładność, staranność, wysoki stopień zorganizowania pracy własnej.		
III. Ćwiczenia sytuacyjne			
1. Metaplan			
Problem	Monika nie wie co powinna wybrać.		
Jak jest?	Monika ma zainteresowania informatyczne. W wyniku utraty wzroku zainteresowała się tyfloinformatyką. Odkryła w sobie potrzebę pomagania ludziom z niepełnosprawnością wzroku.		
Jak być powinno?	Monika powinna w życiu zawodowym rozwijać jak najwięcej swoich predyspozycji i talentów.		
Dlaczego nie jest tak, jak być powinno?	Monika czuje się zagubiona w swoich potrzebach i z opinią mamy. Mama ma ciekawe spojrzenie na karierę zawodową Moniki.		
Co zrobić?	Dokładnie zaplanować ścieżkę kariery. Przemyśleć ilość czasu jaki Monika chce poświęcić na zdobycie wykształcenia. Określić cele zawodowe, które pomogą w określeniu właściwej ścieżki kształcenia.		
2. Analiza SWOT			
Instrukcja	Na podstawie krótkiej historii uczeń ma za zadanie dokonać analizy SWOT.		
SWOT	Pozytywne (pomocne w osiągnięciu celu)	Negatywne (szkodliwe w osiągnięciu celu)	
Wewnętrzne (cechy jednostki)	<ul style="list-style-type: none"> - wykształcenie tyfloinformatyczne, - doświadczenie w pracy na rzecz organizacji pozarządowych, - zna organizację, która zaproponowała mu współpracę. 	<ul style="list-style-type: none"> - Karol dopiero zaczyna swoją ścieżkę zawodową, zaś zadanie które jest przed nim postawione wymaga dużej samodzielności, - praca Karola będzie wykraczała poza jego wykształcenie zawodowe, np. kwestie organizacyjne i marketingowe. 	
Zewnętrzne (cechy otoczenia)	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja pozarządowa planując rozpoczęcie działalności w mieście ma wiedzę o jego potencjale, - organizacje pozarządowe działają w sposób elastyczny i są skierowane na pomoc różnym grupom społecznym. 	<ul style="list-style-type: none"> - w Polsce działa dużo organizacji pozarządowych, które realizują projekty skierowane do podobnych grup społecznych, - Karol nie ma zbudowanej struktury, która pomogłaby mu nawiązać współpracę z osobami niewidomymi, - dużo będzie zależało od pomysłowości Karola i jego determinacji w realizacji celu jaki przed nim postawił pracodawca. 	

IV. Krótki test wiedzy na temat danej kwalifikacji								
1. Prawda/fałsz								
Instrukcja	Uczeń ma za zadanie zdecydować, czy dane stwierdzenie jest prawdziwe, czy fałszywe.							
Prawidłowe odpowiedzi	1	2	3	4	5	6	7	8
	P	P	P	F	F	F	P	F
Interpretacja	Jeżeli uczeń udzielił wszystkich poprawnych odpowiedzi to znaczy, że dokładnie zapoznał się z kartą danej kwalifikacji i uważnie śledził kolejne ćwiczenia aktywnie w nich uczestnicząc. Jeżeli jednak niektóre pytania stanowiły dla ucznia trudność i udzielił niepoprawnych odpowiedzi – powinien jeszcze raz przeanalizować treści zawarte w Katalogu Kwalifikacji Zawodowych, gdzie dana kwalifikacja jest opisana lub poszukać szerszych informacji w innych źródłach.							
2. Czego się nauczyłem/am?								
Instrukcja	Uczeń ma za zadanie wypełnić tabelkę krótkimi, konkretnymi odpowiedziami. Następnie uzyskane odpowiedzi należy wspólnie przeanalizować na forum grupy/klasy.							
3. Cechy niezbędne w kwalifikacji								
Instrukcja	Uczeń ma za zadanie określić poziom natężenia cech niezbędnych w danej kwalifikacji na kontinuum od 1 do 5.							
Wynik	Zakres punktów	Interpretacja						
Niski	≤18 pkt	Odpowiedzi ucznia mogą wskazywać na brak predyspozycji osobowościowych do pracy w ramach danej kwalifikacji. Należy zastanowić się jeszcze raz nad tym wyborem lub znaleźć kwalifikację/zawód bardziej zbliżony do cech osobowościowych ucznia. Powinien on zbierać informacje o różnych zawodach, zapoznać się dokładnie z Katalogiem Kwalifikacji Zawodowych i Multimedialnym Katalogiem Zawodów. Może również poprosić o konsultację szkolnego doradcę zawodowego.						
Przeciętny	19-27 pkt	Wynik, który uzyskał uczeń może sugerować, że dana kwalifikacja/zawód jest po części zgodny z wymaganymi cechami osobowościowymi niezbędnymi przy wykonywaniu pracy w ramach danej kwalifikacji. Należy jednak przeanalizować, czy inne kwalifikacje/zawody nie będą bardziej dopasowane do cech i zainteresowań ucznia. Pomocny w tym będzie Katalog Kwalifikacji Zawodowych i Multimedialny Katalog Zawodów oraz konsultacja ze szkolnym doradcą zawodowym.						
Wysoki	28-45 pkt	Wynik wskazuje, iż cechy ucznia pokrywają się z cechami niezbędnymi w danej kwalifikacji/danym zawodzie. Uczeń powinien poszerzyć swoją wiedzę na temat danej kwalifikacji/zawodu korzystając z Katalogu Kwalifikacji Zawodowych i Multimedialnego Katalogu Zawodów. Może także skonsultować się ze szkolnym doradcą zawodowym.						
4. Portfolio kwalifikacyjne								
Instrukcja	Uczeń ma za zadanie ocenić w skali od 1 do 5, na ile poszczególne aspekty danej kwalifikacji są zgodne z jego oczekiwaniami wobec przyszłości zawodowej.							
Wynik	Zakres punktów	Interpretacja						
Niski	≤14 pkt	Odpowiedzi ucznia mogą wskazywać, że poszczególne aspekty wykonywania danej kwalifikacji nie są zgodne z wyobrażeniem ucznia. Należy zastanowić się jeszcze raz nad tym wyborem lub znaleźć zawód bardziej zbliżony do cech i zainteresowań ucznia. Powinien on zbierać informacje o różnych zawodach, zapoznać się dokładnie z Katalogiem Kwalifikacji Zawodowych i Multimedialnym Katalogiem Zawodów. Może również poprosić o konsultację szkolnego doradcę zawodowego.						
Przeciętny	15-21 pkt	Wynik, który uzyskał uczeń może sugerować, że zawód ten jest po części zgodny z jego predyspozycjami osobowościowymi. Należy jednak przeanalizować, czy inne zawody nie będą w większym stopniu dopasowane do cech i zainteresowań ucznia. Pomocny w tym będzie Katalog Kwalifikacji Zawodowych i Multimedialny Katalog Zawodów oraz konsultacja ze szkolnym doradcą zawodowym.						
Wysoki	22-35 pkt	Uzyskane przez ucznia punkty stanowią przesłankę do stwierdzenia, że ten zawód może brać pod uwagę w swoich wyborach edukacyjnych. Wynik wskazuje, iż większość odpowiedzi ucznia pokrywa się z wymaganiami stawianymi w danej kwalifikacji/danym zawodzie. Uczeń powinien poszerzyć swoją wiedzę na jego temat korzystając z Katalogu Kwalifikacji Zawodowych i Multimedialnego Katalogu Zawodów. Może także skonsultować się ze szkolnym doradcą zawodowym.						